

Oficiální newsletter

Státního zemědělského intervenčního fondu

Za církevní architekturou
i pivem do Olomouce

Agrolesnictví může být cestou,
jak řešit změny klimatu

Jahody u nás v zimě nenajdete,
říká majitel bio kavárny

Kde se letos můžete
potkat se SZIFem

OBSAH

březen / duben 2022

**ZA CÍRKEVNÍ ARCHITEKTUROU
I PIVEM DO OLOMOUCE – 3**

**AGROLESNICTVÍ MŮŽE BÝT
CESTOU, JAK ŘEŠIT ZMĚNY
KLIMATU – 6**

**KDYŽ STROMY ROSTOU NA POLI
A JELENÍ SE PASOU V SADU – 9**

**JAHODY U NÁS V ZIMĚ NENAJDETE,
ŘÍKÁ MAJITEL BIOKAVÁRNY – 12**

**AKCE KULAK: Z DOMOVŮ MUSELY
ODEJÍT TISÍCE RODIN – 16**

**KDE SE LETOS MŮŽETE POTKAT
SE SZIFEM – 19**

FOND V ČÍSLECH – 22

Milé čtenářky a milí čtenáři,

příchodu jara odpovídá i naše hlavní téma. Rozkvetlé ovocné stromy totiž můžete najít i na polích či pastvinách. Jsou to jedny z příkladů agrolesnictví, kterému se v tomto vydání věnujeme. Podle odborníků jde o způsob, jak řešit následky změn klimatu v zemědělství. V seriálu o regionech spjatých se SZIFem jsme navštívili Hanou a její metropoli Olomouc. Nechybí zajímavosti z okolí. Provoz kavárny založené na principu místních a sezónních surovin nám v rozhovoru ozřejmil její majitel. V závěru se dozvíte, co znamenala pro české zemědělství Akce Kulak a na jakých výstavách se letos můžete se SZIFem potkat.

Přejeme hezké jaro.

Redakce

NEWSLETTER SZIF

Vydává: Státní zemědělský intervenční fond
Periodicita: dvouměsíčník
Měsíc vydání: duben 2022

REDAKCE: Oddělení tiskové, SZIF
GRAFIKA A SAZBA: Lucie Vostalová
FOTO NA TITULNÍ STRANĚ: Lucie Vostalová

www.szif.cz
infolinka: +420 222 871 871 / info@szif.cz

 / [statnizemedelskyintervencnifond](https://www.facebook.com/statnizemedelskyintervencnifond)

 / [SZIF_CZ](https://twitter.com/SZIF_CZ)

 / [szif-cz](https://www.linkedin.com/company/szif-cz)

 / [szif_cz](https://www.instagram.com/szif_cz)

ZA CÍRKEVNÍ ARCHITEKTUROU I PIVEM DO OLOMOUCE

text: Eva Rajlichová, Michal Kalina
foto: Lucie Vostalová, Archiv SZIF

Seriál o pobočkách SZIFu pokračuje na Hané: ve městě, které si mnozí spojí s tvarůžky, krásnou církevní architekturou a jehož atmosféru oživují velké květinové veletrhy. Vítejte v Olomouci!

Regionální odbor Olomouc má aktuálně 116 zaměstnanců, mezi nimiž převažují ženy. Pobočce, pod kterou spadají regionální pracoviště Zlínského a Olomouckého kraje, šéfuje Kateřina Mračková. Bydlí pár kilometrů od Olomouce, ale na město, kde pracuje a dlouhá léta tam i žila, nedá dopustit.

„Samozřejmě tu máme krásné centrum, dóm svatého Václava. Co není běžně přístupné, jsou církevní zahrady, které pan arcibiskup Graubner občas otevře pro veřejnost, třeba když je Noc kostelů. Pokud se tam dostanete ve chvíli, kdy jsou rozkvetlé třeba rododendrony, je to krása,“ říká Kateřina Mračková s tím, že se jí na Olomouci líbí parky, které lidem zpříjemňují život.

„Ale chtěla bych upozornit na vojenské pevnůstky kolem Olomouce, které se dají objíždět na kole, to je také pěkný výlet. Doporučuji navštívit Kosíř, nejvyšší horu na Hané, kde je rozhledna. S kolegy jsme si tam například užili netradiční vánoční večírek: vyšlápli jsme si tam opékat buřty. Bylo sice chladno, ale krásně slunečno a pěkně jsme se prošli,“ dodává ředitelka regionálního odboru.

Pivovarů je dostatek

Olomouc se pyšní řadou staveb, kromě zmíněného dómu je to především soubor barokních kašen a sloupů – sloup Nejsvětější Trojice, zapsaný na seznamu dědictví UNESCO, Mariánský sloup nebo klášter Hradisko. Olomouc je sídlem Palackého univerzity, to znamená, že během

Ing. Kateřina Mračková, ředitelka RO Olomouc

Recept z olomoucké pobočky SZIFu

Bramborová bábovka

250 g jemně nastrouhaných vařených brambor, 250 g polohrubé mouky, 1 vanilkový pudink v prášku, 150 g cukru krupice, 100 g másla, 2 vejce, 3 lžice mléka, 1 sáček prášku do pečiva, 1 vanilkový cukr, nastrouhaná citronová kůra, 100 g nalámané čokolády na vaření, tuk na vymazání formy, strouhanka na vysypání formy.

Postup:

Brambory promícháme s moukou, mlékem, kypřicím a pudinkovým práškem. Vejce utřeme s oběma druhy cukru a máslem. Obě směsi spojíme, vmícháme citronovou kůru i čokoládu. Dáme do vymazané a vysypané formy, pečeme v troubě 45–55 minut při teplotě 160–180 °C.

Vanilkový pudink můžeme nahradit čokoládovým pudinkem, těsto bude tmavší. Můžeme použít i bílou čokoládu, vznikne tak hezký kontrast. A jak poznat, že je bábovka upečená? Vpíchneme do ní špejli, a když na ní neulpí vlhké drobečky, máme hotovo.

akademického roku v něm žije spousta studentů. V centru funguje řada příjemných barů a kaváren, kde si můžete posedět.

A podle slov Kateřiny Mračkové se kolegové z RO Olomouc scházejí nejraději na pivo: „Máme tu tři pivovary, kterými jsou oblíbený Zubr, Litovel a Hanušovice. A pak i malé regionální pivovary, jako jsou Jadrníček, Chomout, Moritz, Zlosyn nebo Kosíř“. ■

Ten Olomouc, nebo ta Olomouc?

Možná právě u Olomouce si nejste jisti mluvnickým rodem. Slovník spisovného jazyka českého jednoznačně říká, že Olomouc je pouze a výhradně rodu ženského – tedy TA. Hovoří se ale často používá i rod mužský. Zvláště na samotné Hané se o Olomouci mluví v mužském rodě, v nářečí se používá také (ten) Holomóc nebo výraz (ten) Olmík.

Statutární a univerzitní město, hanácká metropole, se rozkládá na více než deseti tisících hektarech. Žije v něm přes 100 tisíc obyvatel, s aglomerací pak zhruba 400 tisíc lidí.

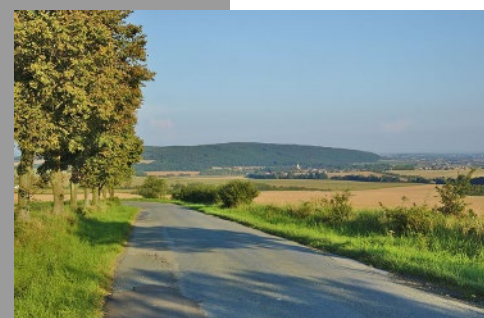
Jsou tvarůžky z Olomouce?

Tvarůžky, zrající sýr z odtučněného mléka, jsou sice spojené s Olomoucí, ale ve skutečnosti se dělají v Lošticích na Šumpersku, kde je roku 1876 začal vyrábět Josef Wessels. Své jméno dostaly podle toho, že se na olomouckých trzích prodávaly. V roce 2010 získaly Olomoucké tvarůžky značku Chráněné zeměpisné označení (CHZO). Tu může získat produkt pocházející z určitého místa, jehož jakost, pověst nebo jiné vlastnosti lze přičíst zeměpisnému původu a u něhož alespoň jedna z částí produkce probíhá v daném území. Registraci vyřizuje Úřad průmyslového vlastnictví.

Velký Kosíř

Velký Kosíř (442 m n. m.) je nejvyšším vrcholem Hané (nikoli Olomouckého kraje) a nachází se v Zábřežské vrchovině. Leží nedaleko Prostějova a jméno kopec získal údajně podle svého protáhlého tvaru, který připomíná kosu. Na jeho vrcholu stojí od roku 2013 dřevěná rozhledna, která je v provozu od dubna do října.

AGROLESNICTVÍ MŮŽE BÝT CESTOU, JAK ŘEŠIT ZMĚNY KLIMATU

text: Michal Kalina

foto: Archiv Forest-Agro, Lucie Vostalová

Změny přírodních podmínek vedou k opatřením, nad nimiž někteří zemědělci možná krouží hlavou. Stromy na úrodné půdě či pastviny v sadech jsou ale trendem, ke kterému směřuje stále více zemí v jižní a západní Evropě. Pomáhají totiž zadržovat vláhu nebo brání větrné erozi půdy. A navíc nemají omezovat produkci.

Agrolesnictví se začíná pozvolna prosazovat i u nás. Jak vysvětluje Bohdan Lojka, profesor České zemědělské univerzity a předseda Spolku pro agrolesnictví, tento způsob hospodaření se tu přirozeně vyskytoval už kdysi. Ať už jde o dřeviny na pastvinách v horských a podhorských oblastech, nebo takzvané selské sady, které jsou pasené hospodářskými zvířaty a které najdeme třeba v Bílých Karpatech.

„Objevují se i pokusy o zavedení silvoorebného agrolesnictví, tedy pěstování dřevin na orné půdě, kdy se dřeviny vysazují v alejích a mezi nimi se pěstují zemědělské plodiny. Mnoho českých zemědělců vlastně agrolesnictví praktikuje, i když to tak nenazývá,” upřesňuje Lojka. Má na mysli například větrolamy, které už v české krajině někdy viděl asi každý.

Právě na ně se zaměřili ve firmě Forest-Agro z Hrušek na Břeclavsku. Farma pěstuje především tradiční plodiny jako pšenici či kukuřici, ale obhospodařuje také lužní lesy. Stávající větrolamy u pozemků již nejsou v dobrém stavu a neplní tolik potřebnou funkci, vedení společnosti se proto rozhodlo zakládat nové. V jedné z nejteplejších oblastí Česka trápí zemědělce samozřejmě sucho, ale v poslední době i větrná eroze. Větrolamy by měly přinést jejich zmírnění.

„Největší potenciál vidíme v zakládání multifunkčních lesních pásů, větrolamů. Jeden nový jsme založili před čtyřmi lety. Také se nám podařilo vytvořit jedinečný agrolesnický systém ze starého meruňkového sadu. Střídají se zde pásy ovocných stromů s pásy zemědělských plodin a trávou,”

uvedla příklady Aneta Kohútová, dcera jednatele Forest-Agro, která má ve firmě agrolesnictví na starost.

Najít vhodnou kombinaci

Oproti běžným krajinným prvkům, jako jsou meze, aleje nebo mokřady, je v případě agrolesnictví výrazný rozdíl v jeho přímém spojení s produkční funkcí. Aleje či větrolamy na polích by neměly nijak omezovat produkci plodin v jejich okolí. Naopak, podle vědců by se měla produkce jejich působením zlepšovat. Výsadba rychle rostoucích dřevin také umožňuje jejich využití například při produkci biomasy. V případě stromů na pastvinách (silvopastevní agrolesnictví) lze kombinovat produkci dřeva a ovoce s chovem zvířat.

Zakládání agrolesnických ploch ale není nic snadného. Svě o tom ví také Jan Miller z farmy ve středočeské Svrkyni, který se kromě produkce mléka věnuje i rostlinné výrobě. Ve spolupráci s Českou zemědělskou univerzitou na menším pozemku s ornou půdou založil několik řad stromů. Přes snahu postříkovat plodiny na poli co nejcitlivěji došlo v kombinaci s minimem srážek k uschnutí většiny sazenic.

„Po obnově stromů na podzim 2018 jsme se domluvili, že kolem nich zasadíme pícniny. Až budou stromky odolnější, zkusíme zase obiloviny. Univerzita tam provádí měření různých parametrů, vojtěšku sklízíme, těsně u stromků občas sekáme křovinořezem,“ říká muž ze Svrkyně, kterého na počátku především zajímalo, jestli podobné opatření vůbec může fungovat (více o tom se dozvíte v reportáži na následujících stranách).

S náročností takového hospodaření se vyrovnávali i v Hruškách. Jak zmínila zástupkyně Forest-Agro, porosty stromů na zemědělské půdě jsou neustále ohrožovány suchem, škodami způsobenými zvířaty, větrem a mrazem. „Klimatické podmínky uprostřed holých

Co je to agrolesnictví?

Agrolesnictví je hospodaření, které kombinuje pěstování dřevin se zemědělskou produkcí na jednom pozemku. Podmínkou je, že složky systému (dřeviny, plodiny, zvířata) jsou pěstovány/chovány s hospodářským či environmentálním záměrem. Silvopastevní agrolesnictví představuje především liniová výsadba dřevin v kombinaci s rostlinnou produkcí na polích. Silvopastevní agrolesnictví znamená pěstování stromů na travních porostech kombinované s chovem hospodářských zvířat.

(Zdroj: agrolesnictvi.cz)

V tropických zemích vychází z agrolesnických systémů tradičně produkce kávy nebo kakaa. Zastínění kávovníků či kakaovníků vyššími stromy vytváří ideální podmínky pro pěstování plodin při zvyšování produkce farmy například prodejem ovoce. V Evropě se agrolesnictví prosazuje nejvíce ve Středomoří, lídry jsou Francie, Španělsko a Itálie. Rozšiřuje se ale také v Belgii, Holandsku či Velké Británii.

Agrolesnictví bude mít podporu SZIFu

Na období 2023–2027 jsou naplánovány nové intervence na podporu tohoto hospodaření. Celková rozloha ploch pro Česko je nastavena na 900 hektarů.

Založení agrolesnického systému: minimální výměra 0,5 ha; lze založit dle LPIS na orné půdě (R), travním porostu na orné půdě (G) nebo trvalém travním porostu (T). Při výsadbě v prvním roce musí jít o 100 kusů dřevin na hektar, z toho více než 50 % lesních dřevin, žádný z použitých druhů nesmí být zastoupen z více než 40 %. Podpora není určena pro výmladkové plantáže a pěstování vánočních stromků. Dotace bude poskytnuta formou zjednodušených nákladů ve výši 4 353 eur/ha.

Péče o založený agrolesnický systém: navazuje na předchozí intervenci po dobu pěti let po založení. Zahrnuje řez stromů, zajištění a ochranu dřevin. Je třeba zachovat poměr více než 50 % lesních dřevin, na konci závazku minimálně 75 životaschopných dřevin na hektar. Mezi pásy dřevin musí být zemědělské plodiny. Podpora bude poskytována jako paušální platba ve výši 754 eur/ha.

lánů jsou především v zimním období vskutku extrémní. Je třeba počítat s dlouhodobou péčí o stromy, vylepšováním porostů či počátečními nezdary. Nejtěžší je především určit správný druh dřeviny či jejich kombinace, které konkrétní podmínky na zemědělské půdě snesou," říká.

Ochlazování krajiny a vyšší výnosy

Přesto se Aneta Kohútová domnívá, že přínosy převažují „především v působení stromů na své okolí a okolní porosty ve smyslu ochlazování krajiny, zvýšení vlhkosti vzduchu a snížení eroze půdy“. V agrolesnictví vidí potenciál „v rámci ozelenění zemědělsky intenzivně využívaných oblastí s velkými lány. Tento typ krajiny

podporuje vznik klimatických extrémů, agrolesnické hospodaření by tento fenomén jistě zmírnilo. Motivací k aplikaci by měl být návrat vynaložených prostředků v podobě zvýšených výnosů plodin i dříví“.

Právě tyto parametry by podle profesora Lojky měly být hlavními výhodami hospodaření agrolesnickým způsobem. „Dřeviny mohou plnit mnoho funkcí, jak produkčních, tak vedoucích ke zlepšení prostředí. Nevýhodou je, že jde o otázku dlouhého horizontu. Zemědělec musí investovat do výsadby, tržby se dají očekávat až v řádu desítek let. Samozřejmě záleží na specifickém systému a dalších faktorech. Ale výzkumy z Evropy potvrzují, že součet produkce plodin a stromů je vyšší o 20 až 40 procent, pokud je budeme pěstovat dohromady,“ dodává.

Chyběla dotační podpora

Farmář Jiří Miller souhlasí s názorem, že na velkých lánech je žádoucí sázet větrolamy či biokoridory. Sám takové zakládal už před lety. Připomíná však ještě jednu důležitou okolnost. V Česku je stále mnoho menších půdních bloků s řadou majitelů, které ještě neprošly pozemkovými úpravami. „Většina polí je v pronájmu a majitelům nevadí, pokud změníte plodinu, ale pokud budete sázet stromy, musíte se s nimi dohodnout a přesvědčit je,“ podotýká Miller.

Samostatnou kapitolou je fakt, že na tento druh hospodaření dosud chyběla dotační podpora. Možné počáteční nezdary i nejistotu návratnosti investic by měly pomoci překonat nové intervence SZIFu, které společně s odborníky a zemědělci připravilo Ministerstvo zemědělství. V rámci nové Strategie zemědělské politiky bude v období 2023–2027 možné využít dvou titulů: Založení agrolesnického systému a Péče o založený agrolesnický systém. ■

Krajinné prvky v Česku

Krajinné prvky nemají produkční, ale estetickou a stabilizační funkci. Podle údajů SZIF se nyní u nás na zemědělské půdě nachází mimo jiné 1 027 sadů, 26 095 mezí, 405 mokřadů a 2 811 stromořadí. Zdaleka nejvíce je samostatných dřevin (86 398) a skupin dřevin (89 213). Celkem se jedná o 208 926 různých krajinných prvků. Nejvíce jich mají na Vsetínsku (13 818) a Liberecku (13 107), nejméně naopak na Nymbursku (210) a Znojemsku (106).

KDYŽ STROMY ROSTOU NA POLI A JELENÍ SE PASOU V SADU

text: Michal Kalina
foto: Lucie Vostalová

Návštěva dvou středočeských farem přináší zajímavé poznatky, jak agrolesnictví funguje i jaké má nedostatky. Jejich majitelé se ale shodují, že kombinace dřevin a zemědělské produkce přinese užitek minimálně prostředí, ve kterém se nachází.

Většinu agrolesnických ploch v Česku představují historické pastviny v horských a podhorských oblastech. V posledních letech se ale dřeviny kombinují s další produkcí i na jiných místech. S tímto hospodařením mají zkušenosti i na první pohled odlišné farmy. První, s intenzivním zemědělstvím, zatím s agrolesnictvím experimentuje. Druhá, rodinná farma, takto funguje už od roku 2007.

Farma Miller

Hospodářství ze Svrkyně u Prahy na sebe před lety upozornilo přímým prodejem mléka z dodávek. Auta z Farmy Miller a mlékárny Radonice od té doby rozváží své výrobky především v hlavním městě, středních a severních

Čechách. Společnost ale má i bohatou rostlinnou výrobu, jak je ostatně vidět na polích v širším okolí.

Založení agrolesnické plochy na dvou a půl hektarech orné půdy předcházela příznivá shoda okolností. Majitel farmy Jan Miller se

Farma Miller

Podnik Jana Millera ze Svrkyně na Praze-západ navazuje od roku 1993 na hospodaření předků. Zaměřuje se na chov mléčného skotu (cca 350 ks) a produkci obilnin, cukrové řepy, řepky a píce. Hospodaří na přibližně 880 hektarech, z toho 2,5 hektaru vyčlenil v roce 2018 pro silvoorební agrolesnický systém, tedy výsadbu dřevin na orné půdě. Už před dvaceti lety založila farma na polích několik biokoridorů a stromořadí.

dlouhodobě zajímá o vliv stromů v krajině. Osobně se také zná s odborníkem na agrolesnictví Bohdanem Lojkou z ČZU. Ten zase hledal možnost, jak systém vyzkoušet v intenzivním hospodaření. S výsadbou desítek stromů navíc souhlasil i majitel pozemku, od kterého si ho farma pronajímá.

„Vytipovali jsme pozemek, u kterého jsme uvažovali o zatravnění, protože je to kamenitý nerovný terén. Zkoušeli jsme kolem stromů pěstovat pšenici nebo ječmen, aby bylo možné ověřovat vliv na výnosy. Jenže v roce 2018, kdy jsme stromy sázeli, bylo extrémní sucho, takže úroda byla velmi nízká, ale hlavně většina stromků uschla. I přes snahu se tomu

vyhnout se zřejmě část postřiku dostala i na stromky,“ sdílí první zkušenosti Jan Miller.

S odborníky se proto domluvili, že po obnově vícero druhů dřevin zatím zasadí kolem jen píce, které není třeba postřikovat. Až budou stromky odolnější, zkusí zde znovu zasadit obiloviny. Nyní na pozemku probíhají měření, kolem stromů se občas poseká křovinořezem. Na hodnocení je prý ještě brzy.

„Zajímavé určitě je, že agrolesnictví se dá využít v rostlinné i živočišné výrobě. Třeba v Itálii jsem viděl, jak tam pěstují brambory nebo se mezi stromy pasou ovce a kozy. Pokud jsou velké rovné plochy, 100 až 200 hektarů, nabízí se tam vysázet stromy, i když je to kvalitní orná půda,“ myslí si Miller, který v tomhle směru jde sám příkladem.

Pochybnosti o vlivu na úrodu

Jak s určitou hrdostí ukazuje při projíždce autem, už před 20 lety založil na polích biokoridory, které propojují blízké lesy. Nebo vysazuje stromy u polních cest, po kterých, jak se můžeme sami

přesvědčit, chodí často i lidé z okolních obcí rádi na procházky.

Farmář zároveň přemýšlí o možných dopadech agrolesnictví na výnosy. Na rozdíl od odborníků z ČZU má pochybnosti, zda stín od stromů nebo vlaha, kterou spotřebují, nebudou mít spíše negativní dopad. Využití agrolesnictví proto vidí hlavně tam, kde není kvalita půdy vysoká, je přitom přesvědčen, že opatření zmírní především větrnou, ale i vodní erozi.

A jak vnímá navrhovanou novou dotační podporu agrolesnictví (o které píšeme na straně sedm)? „Finanční podpora je jedna z cest, ale nemyslím si, že by to farmáři dělali kvůli penězům. Spíš než dotace je to platba za činnost v prostředí, odkud daný člověk pochází,“ uzavírá Jan Miller návštěvu u pozemku, který nechal zkušebně osázet. Pokud se experiment osvědčí, počítá s jeho rozšiřováním.

Farma Jelen z Mísek

Na farmě v Miskovicích nedaleko Kutné Hory se zvědaví návštěvníci objevují poměrně často. Jejich

Farma Jelen z Mísek

Založena v roce 2007 manželi Kotrbovými v Miskovicích u Kutné Hory. Na 3,5 hektarech sadů a travních porostů se zabývá chovem jelenů, lam, ovcí a drůbeže v kombinaci s produkcí ovoce a medu. V případě sadů jde o silvopastorální agrolesnický systém. Produkci má rodina pouze pro svou potřebu. Pozemky pravidelně navštěvují studenti ČZU i děti z některých škol a školek.

majitelé, manželé Kotrbovi, jsou totiž v dobrém smyslu úkazem. V jinak tradiční zemědělské oblasti v roce 2007 rozjeli chov zvěře v rámci starého třešňového sadu. A plochy, na kterých kombinují mnoho druhů hospodaření od ovocnářství až po včelařství, pomalu rozšiřují a proměňují.

Kromě nadšení manželů pro mnoho aktivit jistě hrála roli i vědecká profese majitele. Radim Kotrba přednáší na ČZU a zároveň pracuje ve Výzkumném ústavu živočišné výroby. „My jsme spíše domácí farma. Nebereme žádné dotace, v této kombinaci hospodaření a různých ploch by to ani nešlo. Zvířata máme i na maso. Veškeré výnosy spotřebujeme sami s přáteli,“ říká muž, který pochází ze sedláckého rodu. V Miskovicích však z původního stavení zbyl jen čeledník, rodině se vrátil spolu s pozemky po sametové revoluci.

Po letech budování chovu jelenů, lam a ovcí nás farmář a vědec v jedné osobě provází více méně dokončenou částí poblíž opraveného domu, kde s manželkou Lindou a třemi dcerami bydlí. „Padesát let staré třešně zmlazují prořezem a větve jsou stále obsypané. Zemědělské družstvo nám sad rádo předalo zpět. Když jsme řešili sečení, zvířata byla jasná volba. Po čase mi došlo, že sem můžeme vozit na prohlídku i studenty,“ popisuje Kotrba, jak vznikl ve středočeské obci takzvaný silvopastevní agrolesnický systém. V té době o něm ale v Česku slyšel jen málokdo.

Kromě masa rodina využívá i každoroční bohatou sklizeň ovoce, se kterou sem jezdí pravidelně pomáhat i režisér Jan Hřebejk s přáteli. Staré stromy v sadu dosazuje Kotrba novými. Aby ustály nápor zvířat, osvědčily se mu betonářské sítě, které odolají i nárazům jeleních parohů.

Jedlá zahrada a včelí úly

Hned vedle sadu má své místo drůbež, která se také spokojeně prochází mezi ovocnými stromy. Na pozemku přes silnici pak stojí včelí úly. „U včel kontrolujeme, jestli mají vodu, jinak si vesměs žijí vlastním životem. Snažíme se o založení jedlé zahrady, máme tu rakytník, ořechy, mandloně, meruňky, broskve a hrušně. A nad ní vznikne druhá pastva,“ předvádí majitel farmy, co se ještě chystá.

Takovou domácí farmu ale není úplně možné srovnávat s běžným hospodářstvím. Čím by tedy Radim Kotrba obavy zemědělců, kteří hospodaří intenzivně, rozptýlil? „Ve Francii funguje agrolesnictví dobře, protože

upravuje mikroklima. Koruny udržují vysoko, takže osvit je pravidelný, a snižuje se proudění vzduchu. Plodiny nejsou paradoxně tolik stresovány výkyvy. Celková produkce bývá stejná, ale díky obsaženým látkám v lepší kvalitě a s lepší dlouhodobou bilancí. Záleží ale samozřejmě na konkrétních podmínkách,“ shrnuje své poznatky.

Při běžném cyklu roku by podle něj nemělo docházet ani k úbytku vláhy zasazenými dřevinami, protože na poli zapouští kořeny hlouběji než například v lese. Agrolesnictví vnímá jako cestu, jak řešit následky klimatických změn a výkyvů počasí. „Jde spíše o vklad do budoucna. Ta finanční intervence může mít charakter kompenzační, kdy zemědělec přinese zlepšení situace v krajině. Zároveň se tím ale zlepšují podmínky v zemědělství, takže by o ta opatření měly mít zájem i větší podniky. Například na jižní Moravě vlivem sucha a větrné eroze přichází o velké množství půdy,“ dodává Kotrba. ■

JAHODY U NÁS V ZIMĚ NENAJDETE, ŘÍKÁ MAJITEL BIO KAVÁRNY

text: Miroslav Bína
foto: Archiv Fér Café

Měl na starost sociální projekty ve státní agentuře. Obor opustil a před osmi lety se vrhl na bio gastronomii, ve které rozhodně neměl na růžích ustláno. Zákazníky si musel vychovat a hodně jim toho vysvětlovat. Lukáš Čeněk provozuje v centru Českých Budějovic Fér Café, kavárnu orientovanou na nabídku bio pokrmů, fair trade čaje a kávy a přístup Farm to Fork – od farmáře na vidličku.

Proč bio gastronomie? Co stálo za nápadem?

Již dlouho mě zajímají otázky spojené s naším vztahem k prostředí kolem nás a v určitý okamžik mne ovlivnil také festival dokumentárních filmů Země na talíři, který se snaží zvyšovat povědomí o odpovědném zemědělství. Produkce potravin totiž významně ovlivňuje životní prostředí, koupí a spotřebou určitých surovin můžeme ovlivnit například stav deštných pralesů... Ale nemusíme jít daleko, stav naší zemědělské půdy vlivem intenzivní produkce, používání pesticidů a dalších látek degraduje. Problematické jsou také podmínky v průmyslových chovech oproti těm bio, kde je snaha o zlepšení zejména etického jednání se

Recept na mrkvový dort

Těsto:

4 vejce, 80 g slunečnicového oleje, 150 g cukru, 300 g najemno nasekané mrkve, 100 g lískových ořechů, 100 g vlašských ořechů, 40 g hladké pohankové mouky, 40 g hladké rýžové mouky, 36 g vinného kamene, kůra a šťáva z jednoho citronu. Postupně zamícháme a těsto dáme péct do předehřáté trouby na 160 stupňů po dobu 40 minut.

Poleva:

Ve vodní lázni rozpustíme 100 g bílé čokolády a jednu zakysanou smetanu (175 g). Ručně našleháme. Zdobíme.

zvířaty. Vždy ale záleží na samotném farmáři, nakolik chce dodržovat dané zásady a postupy pěstování a chovu. Mnozí se starají o produkci s ohledem na životní prostředí i bez oficiální certifikace pro bio kvalitu.

Žádné osobní důvody za tím nebyly?

Po prodělaném onemocnění jsem byl nucený dodržovat dietu a začal vyhledávat informace o tom, co jím. Postupně jsem objevil skutečnou chuť surovin. Nejde jen o vynechání určitých potravin nebo zaměření na jednodruhovou stravu. Například vegani sice nejedí maso, ale kupují i zeleninu z intenzivní produkce a tím zanechávají větší stopu na životním prostředí.

Fungujete také jako sociální firma...

Ano, od založení podniku máme spolupracovníky ať už s psychickým onemocněním či jinak zdravotně handicapované. Aktuálně se jedná o pět kolegů, včetně jedné kuchařky.

Jaká je základní myšlenka vaší nabídky?

Chceme, aby nákupy u nás měly co nejnižší dopad na životní prostředí. Třídíme i bioodpad a vracíme tak půdě potřebné živiny. Používáme vratné obaly, elektřinu z obnovitelných zdrojů a ekologické prostředky. Pracuje-

me s papírem z šetrných zdrojů nebo recyklovaným, v interiéru jsme upřednostnili ekologické materiály. Stejně tak nám záleží na zdraví zákazníků. Snažíme se proto vyloučit vše, co degraduje jídlo.

Jak zpracováváte suroviny?

Používáme místní bio suroviny v základní podobě, bez barviv, konzervantů, umělých sladidel a chemie. Vynecháváme bílý cukr a pšenici, méně solíme a tuky používáme přiměřeně. U nás uvidíte, které plodiny zrovna v našich podmínkách rostou. V červnu jahody, v červenci maliny a na podzim jablka a dýně. V zimě zpracujeme plodiny, které se dají skladovat, mrazit, zavařit nebo usušit. Nabízíme dva druhy výběrové bio kávy, koláče, snídani i polední menu naší výroby. Většina pokrmů je bezlepkových nebo veganských, ale vaříme i z kvalitního bio masa. Vše v přiměřeném množství, a když se něco včas neprodá, dojíme to nebo rozdáme. Odebíráme i neprodané suroviny z místního bio obchodu Spižírna.

Takže od farmáře přímo na talíř?

Aktuálním dodávkám přizpůsobujeme výběr jídel, dezertů a receptů. Když je sezóna dýní, cuket, špenátu nebo česnekových výhonků, připravujeme menu z nich. Na jaře, v létě a na konci sezóny je nabídka místních ingrediencí pochopitelně pestřejší.

Farm to Fork

Od zemědělce ke spotřebiteli je strategie EU pro zdravější a udržitelnější potraviny. Je součástí Zelené dohody pro Evropu, která chce přispět k dosažení uhlíkové neutrality na kontinentu do roku 2050. Zemědělství má zároveň do roku 2030 omezit spotřebu pesticidů o 50 a minerálních hnojiv o 20 %.

V zimě je omezena na druhy přirozené místnímu klimatu, jako jsou cibule, česnek, zelí... Letos se nám podařilo zásobit z přebytků bio obchodů, odkud odebíráme „křivou zeleninu“, která už není například kvůli velikosti tak atraktivní pro prodej. Lokální produkce je zde relativně nízká a stává se, že dojde již počátkem roku. Občas proto sáhneme po bio výpěstcích z dovozu a výjimečně tak opouštíme naše zaměření na lokální produkci.

Kdo jsou vaši hosté a jak se klientela vyvíjí?

Část hostů tvoří zvědavci a ti, kteří chtějí vyzkoušet něco jiného. Musí však pochopit, že jim v lednu rajčata nebo jahody nenabídne. Mnozí jsou zvyklí na větší výběr tam, kde se zaměřují na konvenční nabídku. Takové jsme nepřesvědčili. Další zákazníci již vědí, co hledají a mají jasná očekávání. Utvořila se skupina stálých hostů, kteří vědí, že svým výběrem ovlivňují nejen vlastní zdraví, ale i okolní prostředí. Vědí, že mohou několik dní v řadě očekávat nabídku ze stejných druhů surovin. Naši kuchaři z nich ale připravují různá jídla. Základem je kořenová zelenina, v zimních měsících v polévkách a hlavních jídlech více doplněná masem, v létě pestřejší zeleninou.

Jde o návrat k dřívějším stravovacím návykům?

Naši prarodiče dodávali tělu vitamíny konzumací kysaného zelí a křenu. Potraviny, které nejsou přirozené pro naši oblast nebo roční období, mohou mít vliv na vznik alergií. U nás se chceme vrátit k přirozené výživě a k souladu s tím, co nám příroda kolem poskytuje. Trh s touto nabídkou byl v začátcích ještě relativně slabý, postupně došlo ke vzestupu i v okolních obchodech a restauracích s běžnými produkty. Začaly nabízet více lokální a sezónní věci nebo alespoň bio nápoje – čaj, víno, ovocné šťávy. To bylo také naším záměrem: posunout vnímání a inspirovat podniky s tradiční produkcí, už proto, že sami chceme mít větší výběr.

Jak vybíráte dodavatele?

Některé znám již delší dobu jako spotřebitel. Obcházím trhy s výpěstky a živočišnou produkcí. Hovořím s farmáři, ptám se na jejich vztah k půdě a zvířatům. Také navštěvuji farmy, abych viděl, jak suroviny vznikají. Sám je u některých dodavatelů vyzvedávám. V okolí se objevily i některé bio obchody, kde nakupujeme. Kvalitu poznáte na vzhledu a chuti potravin, včetně masa. Například hovězí není tak náročné vyrobit v bio kvalitě. Horší je to u drůbeže, kdy pak maso stojí o mnoho více.

Pracujete nějak se značkami kvality potravin?

Značka Klasa je mimo oblast našeho zaměření. Chápu, že pro spotřebitele představuje určitou orientaci při nákupu. Regionální potravina se snaží vyhledávat opravdu místní výrobce s vlastními nápady a specifickými výrobky s dobrou kvalitou. Výrobků s tímto označením si v nabídce všímám. My se však orientujeme na konkrétní farmáře, jejichž produkci známe. Někteří ani nejsou držiteli certifikátů, přesto produkují v bio kvalitě. Odrazují je administrativní postupy certifikace, nebo o ni prostě nemají zájem či certifikaci

Lukáš Čeněk
– provozovatel kavárny Fér Café

pro odbyt svých produktů nepotřebují.

A co váš podnik?

Uvažovali jsme o certifikaci provozu naší restaurace. Ale v bio kvalitě již nakupujeme a platí to samé, co u dodavatelů: zákazníci vědí, kdo jsme a naše menu jim chutná.

Můžete tedy uvést některé zajímavé dodavatele?

Mezi naše zelináře patří Kořenková farma Vícemil na Jindřichohradecku. Nedodává produkty do supermarketů, celou produkci odeberou spotřebitelé na trzích či v malých obchodech. Bio statek Bemagro, odkud odebíráme tvaroh, hospodaří v podhůří Novohradských hor. Tradičními postupy produkují pasterované mléko, jogurt, tvaroh, zakysané nápoje. My odebíráme mléko z bio farmy Vlčkov, která ho dodává ve vratných obalech. To je náročnější na logistiku, ale sklo velmi dobře uchovává kvalitu i chuť a je ekologické. ■

Českobudějovická kavárna Fér Café nabízí sladké i slané sezónní pochoutky. Jedním z dodavatelů je také výrobce nápojů Rooibos company, držitel BIO certifikátu z Libereckého kraje.

Značka BIO

BIO je certifikovaný systém hospodaření s vlastním kontrolním systémem garantovaným ze strany státu. BIO může být pouze ta potravina, která splňuje zákonem dané požadavky pro ekologické zemědělství. Bioprodukty jsou vždy viditelně označeny logy. Certifikát vystavují kontrolní organizace, které mají smlouvu s MZe, s platností nejméně na jeden rok, nejdéle však na 15 měsíců. Certifikát má registrační číslo a je vystaven buď na jednotlivé bioprodukty, nebo na skupiny bioproduktů.

Národní značení

Logo „biozephyr“ se využívá jako známka biopotravin a také všech bioproduktů vyrobených a certifikovaných v Česku. Logo je dále doplněno o číselný kód kontrolní organizace.

Evropské značení

Pokud výrobek pochází z EU, musí být označen „biolistem“, číselným kódem kontrolní organizace a také informací o původu surovin.

AKCE KULAK: Z DOMOVŮ MUSELY ODEJÍT TISÍCE RODIN

text: Michal Kalina

foto: Sbírka Národního zemědělského muzea, Archiv J. Rokoského, www.ibadatelna.cz

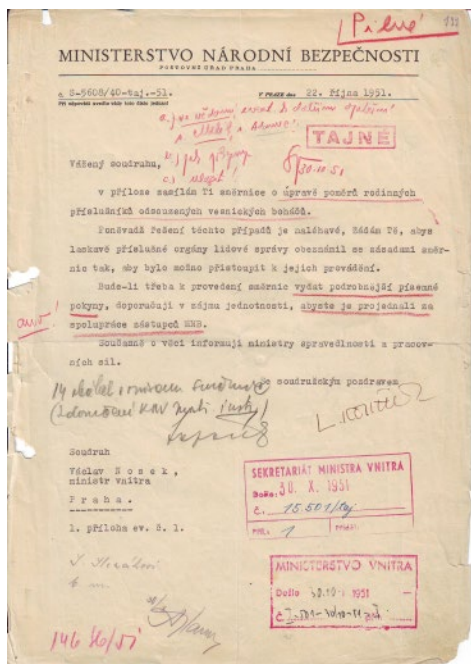
Právě před 70 lety skončila první fáze tajné operace, která zásadně poznamenala stovky selských rodin i tehdejší podobu venkova. Komunisté chtěli urychlit kolektivizaci zemědělství a začali v rámci Akce Kulak vystěhovávat rodiny sedláků z domovských obcí. Řada z nich se alespoň částečné nápravy dočkala až po roce 1989.

Vedení komunistické strany v Československu nebylo na přelomu 40. a 50. let 20. století spokojeno s rychlostí kolektivizace, kterou zavádělo po vzoru Sovětského svazu. Podle historika Michala Kubálka z České zemědělské univerzity měl režim snahu „zatlačovat kapitalistické živly na vesnici“ využitím stávajících zákonů, kam spadal například tlak na povinné dodávky nebo trestní stíhání sedláků za drobné prohřešky.

„Toto období je možné označit za první fázi kolektivizace. Jeho součástí byla taky propagandistická kampaň a snaha nalézt nějaké dostatečně působivé pojmenování pro nepřítele. Gottwald nakonec přišel s termínem vesnický boháč, ale postupně se prosadil kulak,“ vysvětluje Kubálek.

Předzvěstí samotné Akce Kulak bylo schválení dalších represí na zasedání ÚV KSČ: možnost vylučování sedláků z JZD a vystěhovávaní z vesnic. Na podzim 1951 pak vznikla „směrnice tří ministrů“ (spravedlnosti, vnitra a národní bezpečnosti) o úpravě poměrů rodinných příslušníků odsouzených vesnických boháčů.

„Vše probíhalo v tajnosti, směrnice nebyla nikdy otištěna ve Sbírce zákonů a nařízení v žádném vládním či resortním věstníku. Hlavním organizátorem bylo Ministerstvo národní bezpečnosti, konkrétně kapitán Ladislav Hudec. V každém okrese byli vytipováni kulaci, kteří byli exemplárně potrestáni a jejich rodinní příslušníci vystěhováni co možná nejdá-

Akce Kulak

Tajnou operaci, která měla zbavit venkov všech velkých sedláckých rodů, zahájila „směrnice tří ministrů“ o úpravě poměrů rodinných příslušníků odsouzených vesnických boháčů. V řadě případů byl sedlák odsouzen ve vykonstruovaném procesu a rodina se musela vystěhovat často na opačný konec státu.

V rámci první fáze od listopadu 1951 do května 1952 akce podle odborníků postihla 60 až 120 rodin. Z organizačních důvodů byla přerušena, pokračovala pak od listopadu 1952 až do července 1953. Po započtení druhé fáze, která se více dotkla také Slovenska, se celkové odhady pohybují okolo dvou až čtyř tisíc vystěhovaných rodin.

le od domovské obce,“ upřesňuje Jaroslav Rokoský z Ústavu pro studium totalitních režimů (ÚSTR). Plán ministrů Noska, Kopřivý a Ráise měl podle něj do dvou či tří let postihnout všechny klíčové selské rody, které komunisté považovali za hlavní překážku nového, kolektivního zemědělství.

Odborníci považují Akci Kulak za nejdrastičtější fázi kolektivizace. Přes poměrně krátké trvání postihla velké množství lidí a přinesla zásadní změnu tradiční hospodářské a sociální podoby českého a slovenského venkova. „Potvrdila také, že kolektivizace není primárně hospodářský projekt, ale že ho vedoucí elity chápou jako proces

státně-bezpečnostní, součástí třídního boje,“ domnívá se Kubálek.

Případ Zdeňka Hloucha

Jeden příklad za všechny. V červnu 1951 byl zatčen soukromý rolník Zdeněk Hlouch z Klučova na Třebíčsku. Čtyřicetiletý otec tří dětí byl ve vykonstruovaném procesu následně odsouzen jako člen protistátní skupiny, která měla provádět teroristické akce. Trest 16 let vězení si odpykával v pracovních táborech v Jáchymově a v Příbrami. Na svobodu byl propuštěn na základě amnestie prezidenta republiky až v květnu 1962.

Přestože jeho žena odsouzena nebyla, v březnu 1952 ji StB v rámci Akce Kulak vystěhovala spolu s malými dcerami (tři, sedm a devět let) do Račiněvsí, provozovny Státního statku Roudnice nad Labem. Selská usedlost se rodině vrátila ve zdevastovaném stavu až po listopadu 1989.

Potud typický průběh měl však netypickou okolnost. Sousedé z Klučova se komunistické represí postavili. „Již v předvečer se konala obecní schůze a ráno 23. března 1952 před stěhováním se zde shromáždili protestující občané a 49 místních žen a jeden soused podepsal dopis prezidentu republiky Gottwaldovi a jeho manželce s žádostí, aby byl vystěhované rodině umožněn návrat. Žádosti nebylo vyhověno a celou záležitost vyšetřovala StB,“ píše

Karel Jech v knize Kolektivizace a vyhánění sedláků z pudy.

Podle historika Rokoského šlo o projev vzdoru, který se objevoval výjimečně: „Rodiny byly oslabeny nepřítomností vězněných hospodářů. Veškerá tíha ležela na selkách, musely se postarat o děti i staré rodiče. Pomoc jim poskytovali zpravidla příbuzní a nejbližší sousedé. Mnozí jen zpovzdálí vše pozorovali. Jiní to podporovali. Věřili, že JZD a vesnice si odsunem kulaků polepší, když jejich pole, zvířata a grunty přejdou do společného užívání.“

Proti „směrnici tří ministrů“ nebylo odvolání a odsunutí rodiny nesměly opouštět bydliště, které jim komunisté přidělili. A to přesto, že toto počínání bylo v rozporu s tehdy platnou Ústavou. Ta totiž výslovně uváděla, že svobodný výběr místa pobytu může omezit jen zákon.

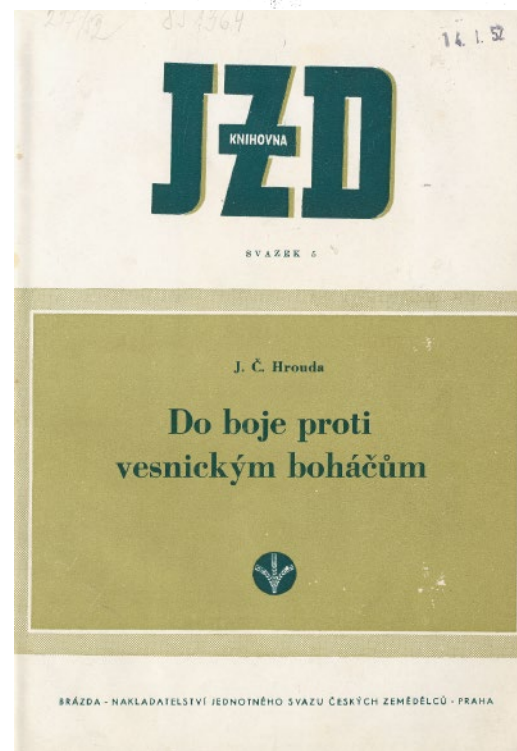
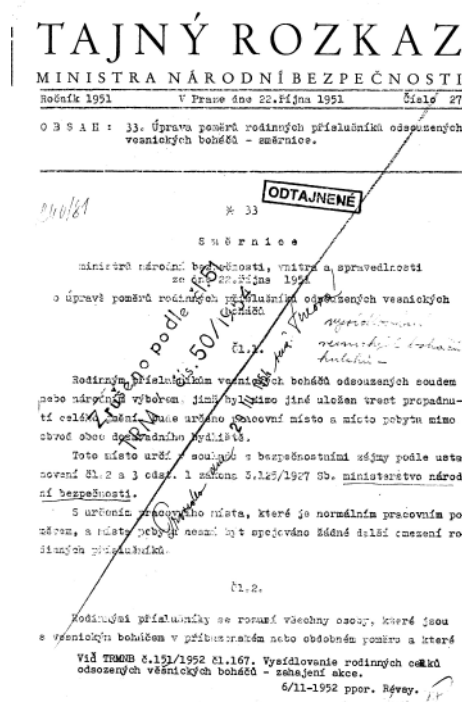
Trest jen pro několik funkcionářů

Není snadné spočítat, kolik rodin Akce Kulak v obou fázích postihla. Archivní materiály totiž buď chybí, nebo ještě nejsou dostatečně zpracované. Celkové odhady se pohybují od dvou do čtyř tisíc rodin. Organizované vysídlování rodin skončilo alespoň na nejvyšší úrovni rozkazem ministra národní bezpečnosti Bacílka z července

1953. Akce však ještě nějakou dobu dobíhala na úrovni krajů a okresů. Definitivní tečku za Akcí Kulak učinil ÚV KSČ v lednu 1954, kdy „směrnici tří ministrů“ zrušil, neboť „pro nedostatečné politické zajištění a nesprávné provádění akce nesplnila svůj účel“.

„Osudy rodin byly trpké, ztratily domovy a dědictví po předcích. Vedení KSČ svalilo vinu na stranické orgány na regionální úrovni. Realizované případy se neměly vracet do původního stavu, stížnosti vysídlených rodin měly být odloženy s tím, že nebyl porušen zákon. V průběhu 60. let se aspoň některé rodiny dostaly zpět domů,“ doplňuje Jaroslav Rokoský s tím, že kulaci a jejich rodinní příslušníci zůstali hlavními nepřáteli kolektivizace a budování socialismu. Ti, kteří se toho dožili, našli po pádu komunistického režimu často své majetky v ruinách.

Za protizákonnou Akci Kulak bylo po roce 1989 obžalováno několik bývalých, méně významných funkcionářů. Pokud soud dospěl k rozsudku, muži ve vysokém věku od soudu odešli s podmíněným trestem. Mezi mediálně nejznámější patřil případ bývalého předsedy MNV v Brníčku u Uničova Ladislava Nakládala. Za zneužití pravomoci úřední osoby byl odsouzen na osmnáct měsíců vězení podmíněně. Drtivá většina aktérů potrestání unikla. ■

Kolektivizace v Československu

Přechod ze soukromého zemědělství na kolektivní zahájila KSČ krátce po převratu v únoru 1948. Zpočátku dobrovolné spojování do družstev brzy přešlo v násilnou kolektivizaci s vyvlastňováním a vystěhováváním původních sedláků. V roce 1960 již JZD hospodařila na drtivé většině půdy. V této době začalo slučování do stále větších zemědělských celků. Po sametové revoluci se řada JZD transformovala v soukromé podniky.

KDE SE LETOS MŮŽETE POTKAT SE SZIFEM

text: Redakce

foto: Archiv SZIF a pořadatelů

Sezóna výstav a veletrhů se rozbíhá naplno. Jde o cennou příležitost, kde má SZIF možnost předat podrobné informace a naopak získat zpětnou vazbu. Přinášíme proto přehled akcí, kde se letos můžeme potkat, většinou i s ochutnávkou spoje nou se značkami Regionální potravina a Klasa.

Náše pole, Nabočany u Chrudimi, 14.–15. 6. 2022

Zemědělská výstava navazuje na tradici polních dnů v Chrudimi. Jde o přehlídku polních pokusů odrůd, ochrany a výživy rostlin a zemědělské techniky. Na dvoudenní akci bude kromě výstavních ploch k vidění i komentované předvádění zemědělské techniky.

Země Živitelka, České Budějovice, 25.–30. 8. 2022

48. ročník akce na výstavišti v Českých Budějovicích má podtitul Budoucnost české krajiny a zaměřuje se například na obnovu a rozvoj venkova, rostlinnou a živočišnou výrobu nebo lesní a vodní hospodářství. SZIF bude mít společnou expozici s držiteli značek Klasa a Regionální potravina. Proběhne zde také předávání certifikátů Klasa ministrem zemědělství a generálním ředitelem Fondu.

Zahrada Čech, Litoměřice, 9.–14. 9. 2022

Podzimní veletrh patří mezi největší svého druhu a zaměřuje se hlavně na zahrádkáře, chalupáře, kutily, zahradníky a milovníky přírody. Nabídne tradiční prodejní sortiment od sazenic, ovocných i okrasných stromků po zahradní techniku. V plánu je bohatý doprovodný program i vyhodnocení soutěže Křišťálové jablko.

For Gastro, Praha, 29. 9. – 1. 10. 2022

Veletrh se koná v areálu PVA EXPO PRAHA. Návštěvníkům představí zajímavosti jednotlivých krajů Česka v souvislosti s typickými gastronomickými produkty, výrobci a dodavateli, nebo vyhlášené a oblíbené restaurace a hotely. V expozici SZIF budou mít prostor držitelé značek Klasa a Regionální potravina.

Podzimní Flora, Olomouc, 29. 9. – 2. 10. 2022

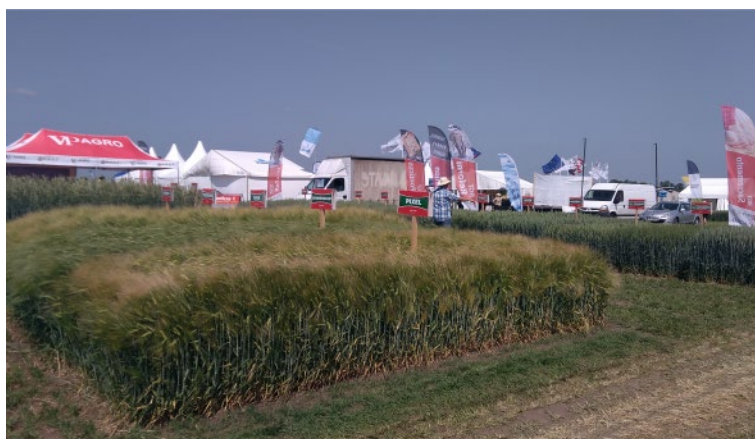
Na Floře Olomouc se představí nejlepší tuzemští pěstitelé zeleniny a ovoce. Jejich produkty doplní festival gastronomie a nápojů Olima, podzimní zahradnické trhy, Flora košť či projekt Rozkvetlé památky. Na společné expozici SZIF budou zastoupeni výrobci kvalitních potravin, zejména držitelé Klasa a Regionální potraviny.

Podzimní zemědělec, Lysá nad Labem, 6.–9. 10. 2022

Podzimní etapa výstavy Zemědělec se zaměřuje hlavně na hospodářská zvířata, zemědělskou techniku a zahrádkáře. Budou zde mimo jiné probíhat Středočeské dožínky, Národní holštýnský šampionát nebo Charolais Show.

Regiontour, Brno, 20.–23. 10. 2022

Festival krajových specialit a regionální potraviny RegFoodFest probíhá na brněnském výstavišti souběžně s veletrhem Regiontour. Na jednom místě nabízí ochutnávku krajových specialit z České republiky i zahraničí a představení i prodej regionálních výrobků a potravin. Prezenci zde bude mít Regionální potravina spolu s oceněnými výrobci.

AKTUALITY SZIFU

text: Redakce

foto: Lucie Vostalová, Martina Plecítá, archiv SZIF

Odstartovala sezóna veletrhů a výstav. Výstaviště Lysá nad Labem na Nymbursku hostilo na konci března 54. veletrh zemědělství, zahrádkářství a potravinářství Jarní zemědělec, kde jsme nechyběli ani my. Kolegyně a kolegové se těší i na další setkání na výstavách. Jejich přehled najdete na předchozích stranách.

Na konci dubna jsme měli stánek na Jarní Floře Olomouc. Mezinárodní akce nabídla velkou květinovou výstavu s odborným i zábavným doprovodným programem. Tradiční součástí byly také zahradnické trhy nebo ochutnávky kvalitních potravin.

Třináctý ročník soutěže Regionální potravina je tu. Jako první se v polovině dubna sešla porota v Libereckém kraji, kde se o ocenění administrované Fondem ucházelo celkem 82 produktů od 29 místních výrobců. Nominaci získalo devět výrobků, mezi nimi například Mrkvánek od Ivany Hollanové z Mimoně a Andělský mošt od Farmy Grain z Frýdlantu v Čechách.

Zvažované stěhování SZIFu do Olomouce se nekoná. Analýza, kterou na základě pokynu ministra zemědělství nechal Fond zpracovat, možný přesun nedoporučila. Rolí sehrálo především riziko spojené s ohrožením plynulé výplaty podpor zemědělcům. SZIF navíc sídlí v Praze ve vlastních budovách, takže úspory nákladů by nebyly výrazné.

Navštívili jsme výstavu „Staň se Mendelem“, která se právě koná v augustiniánském klášteře na pražské Malé Straně. Interaktivní a zábavnou formou přibližuje studentům moravského zakladatele genetiky. Jde o jednu z mnoha akcí, které se konají u příležitosti 200. výročí narození G. J. Mendela letos v červenci. Výstavu pořádá ve spolupráci s augustiniány Výzkumný ústav rostlinné výroby. Podrobněji se k tématu vrátíme v příštím vydání Newsletteru.

FOND V ČÍSLECH

připravila: Redakce

Chystáme:

SZIF najdete na zemědělské výstavě Naše pole (Nabočany u Chrudimi, 14.–15. června).

➡ Vybrané akce Celostátní sítě pro venkov (více na szif.cz/cs/venkov):

Pluhův Žďár (Jindřichohradecko), 5.–6. května, konference Jihočeský venkov 2022. Přihlášení do 29. dubna na www.mas-trebonsko.cz.

Nový Jičín, 5.–6. května, konference Venkovský cestovní ruch – šance místních komunit. Přihlášení do 1. května.

Náchod, 8.–10. května, exkurze Rozvoj venkovského prostoru. Přihlášení do 29. dubna.

Horní Kruty a Poděbrady (Středočeský kraj), 9.–10. května, exkurze Příklady dobré praxe v oblasti rozvoje venkova s důrazem na komunitní energetiku. Přihlášení do 29. dubna.

➡ Příjem Jednotné žádosti pro rok 2022 do 16. května. Pozdní podání žádosti do 10. června (se sankcí 1 procento/pracovní den, není umožněno u zařazení a změny zařazení AEKO, NAEKO, EZ a NEZ).

➡ Národní dotace:

Příjem žádostí o dotaci a dokladů prokazujících nárok na dotaci pro rok 2022 pro program 3.e. Podpora ozdravování polních a speciálních plodin (certifikovaná sadba brambor): 1. června – 31. července

Příjem žádostí o dotaci a dokladů prokazujících nárok na dotaci pro rok 2022 pro program 3.i. Podpora ozdravování polních a speciálních plodin: 1.–31. července

Příjem dokladů prokazujících nárok na dotaci pro rok 2022 pro program 9.H. Podpora účasti na mezinárodních veletrzích a výstavách v zahraničí: 1.–30. června, zároveň 30. června končí příjem žádosti o dotaci pro období 1. června 2021 – 31. května 2022

Příjem žádosti o dotaci pro rok 2022 pro program 9.A.a. a 9.A.b.1.–3. Speciální poradenství končí 30. června